27/05/2023

Άγιος Ιωάννης ο Ρώσος – Ο θαυματουργός Άγιος της Εύβοιας και το Ιερό Προσκύνημα στο Προκόπι

/ Ορθόδοξες Προβολές

Σήμερα η εκκλησία μας τιμά τον Όσιο Ιωάννη τον Ρώσο, τον νέο ομολογητή, του οποίου η μνήμη εορτάζεται ιδιαίτερα στο Προκόπι Ευβοίας, όπου υπάρχει το Ιερό Προσκύνημα με το σεπτό λείψανό του.

- Της Δέσποινας Σωτηρίου

Ο ιερός ναός του Αγίου Ιωάννη Ρώσου αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προσκυνήματα, όχι μόνο της Εύβοιας αλλά και ολόκληρου του Ελληνισμού, καθώς

εκεί φυλάσσεται σε λάρνακα το ολόσωμο, άφθαρτο και σεπτό σκήνωμα του Αγίου.

Μέχρι το 1924 το ιερό λείψανο φυλασσόταν στο ναό του Μ. Βασιλείου στο Προκόπι της Μ. Ασίας. Κατά την ανταλλαγή των πληθυσμών Ελλάδας-Τουρκίας το 1924, οι χριστιανοί κάτοικοι του Προκοπίου, πήραν μαζί τους το σκήνωμα και το μετέφεραν στο νέο Προκόπι Ευβοίας που έμελε να γίνει η νέα τους πατρίδα. Το 1930 άρχισε να χτίζεται ο μεγαλοπρεπής ναός προς τιμήν του Αγίου, ο οποίος ολοκληρώθηκε το 1951 και λειτουργεί ως προσκυνηματικός.

Τα θαύματα μπροστά στον Άγιο

Από τα πρώτα χρόνια, μετά το θάνατό του το 1730, στη Μ.Ασία πλήθος εμφανίσεων και θαυμάτων συντελούνται μπροστά στη λάρνακα του Αγίου. Παράλυτοι περπατούν, τυφλοί βλέπουν, δαιμόνια φεύγουν, άλλες ανίατες αρρώστιες θεραπεύονται. Όχι μόνο Ορθόδοξοι, αλλά και Αρμένιοι, Διαμαρτυρόμενοι και Τούρκοι βοηθιούνται από τα θαύματά του. Το 1832 ο ναός του Αγίου Γεωργίου όπου φυλασσόταν, αρχικά, το λείψανο του οσίου, λεηλατήθηκε από τους Τούρκους και πέταξαν τη σωρό του Αγίου στη φωτιά. Όταν οι **Τούρκοι** είδαν ότι η σωρός δεν καιγόταν και άρχισε μάλιστα να κινείται μέσα στη φωτιά, τράπηκαν τρομαγμένοι σε φυγή. Μετά τη λεηλασία του ναού, οι πιστοί έχτισαν μια καινούρια εκκλησία προς τιμή του Μέγα Βασιλείου, όπου και μεταφέρθηκε η σωρός του Οσίου Ιωάννη.

Αλλαγές στον Ναό

Υπενθυμίζεται ότι προ διμήνου υπεγράφη προγραμματική σύμβαση για τη χρηματοδότηση και υλοποίηση της ανάπλασης του περιβάλλοντα χώρου του Προσκυνηματικού Ιερού Ναού του Οσίου Ιωάννου του Ρώσσου. Τη σύμβαση συνυπέγραψαν ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας **Φάνης Σπανός** και ο Σεβασμιώτατος **Μητροπολίτης Χαλκίδος** κ. Χρυσόστομος, ως Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ιερού Προσκυνήματος.

Η υπογραφή της προγραμματικής σύμβασης για τη χρηματοδότηση και υλοποίηση της πράξης: **«Αποπεράτωση έργου ανάπλασης περιβάλλοντος χώρου Προσκυνηματικού Ιερού Ναού Οσίου Ιωάννου του Ρώσσου»** προϋπολογισμού 440.000 ευρώ, πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο Μικρασιατικού Πολιτισμού Προκοπίου, παρουσία του Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Εύβοιας Γιώργου Κελαϊδίτη, του Περιφερειακού Συμβούλου και Προέδρου του Δ.Σ. της Αναπτυξιακής Εύβοιας Α.Ε., του Δημάρχου Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας Γιώργου Τσαπουρνιώτη, και λοιπών αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών.

Φυσικό αντικείμενο του έργου είναι η ανάπλαση του περιβάλλοντα χώρου του **Προσκυνηματικού Ναού, επιφανείας 6 στρεμμάτων,** που αποτελεί τον βασικό κοινόχρηστο χώρο και χωρίζει το Προκόπι σε δύο σχεδόν ίσα τμήματα.

Το έργο θα χρηματοδοτηθεί από το πρόγραμμα CLLD/LEADER και περιλαμβάνει:

– Πλήρη ανακατασκευή των εξωτερικών επιφανειών (δαπέδων) πέριξ του Ιερού Ναού.
– Διαμόρφωση προσβάσεων και κυκλοφορίας για ΑμεΑ με τις σύγχρονες απαιτήσεις που καθορίζονται από τη Μελέτη Προσβασιμότητας.
– Προμήθεια και εγκατάσταση φωτισμού ανάδειξης για το χώρο του Ιερού Ναού.
– Αποπεράτωση των δαπέδων της προσκυνηματικής πορείας και λοιπών βατών επιφανειών περιβάλλοντος χώρου.

– Προμήθεια και εγκατάσταση φωτισμού περιβάλλοντος χώρου.
– Προμήθεια και τοποθέτηση του απαραίτητου αστικού εξοπλισμού και σήμανσης σύμφωνα με την μελέτη και τα συμβατικά τεύχη αυτού.

Σύντομος βίος του Οσίου Ιωάννου του Ρώσσου

Σαν πιθανότερη χρονολογία της γέννησής του είναι το έτος 1690. Και τούτο γιατί στους πολέμους που άρχισαν το 1711 και τελείωσαν το 1718 είναι στρατιώτης του Τσαρικού Στρατού του Μεγάλου Πέτρου της Ρωσσίας. Τα Τουρκικά στρα-τεύματα ήσαν ακατάβλητα, βάδιζαν από νίκη σε νίκη, είχαν σπείρει τον τρόμο σ' όλα τα έθνη. Στρατιώτης ο Όσιος Ιωάννης μάχεται για να υπερασπισθεί την πατρίδα του, τη Ρωσσία. Γαλου-χημένος με τα νάματα της Ορθοδοξίας από τους Χριστιανούς γονείς του, τον συγκλονίζει η φρίκη του πολέμου, τα χιλιάδες παλληκάρια, γυναικόπαιδα, γέροι που κείτονται νεκροί στο πέρασμα της λαίλαπας, της πολεμικής μανίας των εχθρών.

Στις μάχες για την ανακατάληψη του Αζώφ με χιλιάδες άλλους συμπατριώτες του, αιχμαλωτίζε-ται και οδηγείται στην Κωνσταντινούπολη. Απ' εκεί στο Προκόπιο, κοντά στην Καισάρεια της Καππαδοκίας της Μ. Ασίας, στην κατοχή ενός Αγά που διατηρούσε στρατόπεδο των Γενιτσάρων.

Βασανίζεται για να αρνηθεί το Χριστό

Καταδικασμένος ψυχολογικά στην περιφρόνη-ση και το μίσος των Τούρκων, είναι ο «κιαφίρ», ο «άπιστος» που του αξίζουν σκληρά βασανιστήρια. Και τον χτυπούν με χοντρά ξύλα ραβδιά, τον κλω-τσούν, τον φτύνουν, του καίνε τα μαλλιά και το

δέρμα της κεφαλής του με πύρινο τάσι. Τον πετούν στις κοπριές του σταύλου και τον υποχρεώνουν να ζει με τα ζώα.

Απαντά στα βασανιστήρια

Υπομένει όλα τα βασανιστήρια με καρτερία και αξιοθαύμαστη γενναιότητα. Λάμπει ο αδαμάντινος χριστιανικός του χαρακτήρας. Σαν τον ήλιο λάμπει ο υπέροχος εσωτερικός του κόσμος που ολόκληρος από τα παιδικά του χρόνια είναι δοσμένος στο Χριστό. Στους ξυλοδαρμούς, στις βρισιές και στις κλωτσιές των Τούρκων, απαντά με τα λόγια του Παύλου: «ποιος μπορεί να με χωρίσει από την αγάπη του Χριστού μου; Θλίψις ή στενο-χώρια ή διωγμός ή γυμνότης ή αιχμαλωσία;». Έχω πεποίθηση, πίστη και αγάπη στον Κύριό μου Ιησού Χριστό τον Μονογενή Υιό του Θεού μου και τίποτε απ’ όλα τα δεινά, δεν θα με χωρίσει από την αγάπη Του.

Σαν αιχμάλωτος υπακούω στις προσταγές σου, στις δουλικές εργασίες. «Πειθαρχείν δει Θεώ μάλλον ή άνθρώποις». Ενθυμούμαι το αγκάθινο στεφάνι, τους εμπτυσμούς, τους κολαφισμούς, τα ραπίσματα και αυτόν τον σταυρικό θάνατο και είμαι πρόθυμος να υποστώ και εγώ τα μεγαλύτερα και δεινότερα βάσανα και αυτόν τον θάνατον, τον Ιησού μου όμως δεν τον αρνούμαι.

Το τέλος

1730 Μαΐου 27. Ένα στήριγμα είχε σε όλους τους αγώνες του και μία παρηγοριά στην τραχειά ζωή των βασανιστηρίων. Κατέφευγε σε προσευχές, γονυκλισίες, αγρυπνίες και κοινωνούσε κρυφά από τους Τούρκους, τα Άχραντα Μυστήρια. Η Θεία Κοινωνία κάθε Σάββατο ήταν η μεγάλη του ξεκού-ραση και ανάπαυση. Τελευταία ημέρα, 27 Μαΐου του 1730, ειδοποίησε τον ιερέα και εκείνος του πήγε τη Θεία Κοινωνία μέσα σε ένα μήλο που το είχε κουφώσει. Κοινώνησε εκεί στο σταύλο για τελευταία φορά. Η πρόσκαιρη αιχμαλωσία του, η δεινή κακοπάθεια πήραν τέλος• ο θαυμαστός Όσιος Ιωάννης πέρασε στην αιώνια αγαλλίαση και μακαριότητα, μόλις πήρε τα Άχραντα Μυστήρια.

Ο ενταφιασμός

Οι ιερείς και πρόκριτοι Χριστιανοί του Προκο-πίου, με άδεια του Τούρκου πήραν το σώμα. Με συγκίνηση και δάκρυα μέσα σε βαθειά κατάνυξη και ευλάβεια ο μέχρι χθες δούλος και σκλεταί από Χριστιανούς – Τούρκους – Αρμενίους σαν αφέντης και δεσπότης. Σήκωσαν στον ώμο τους το πολύαθλο εκείνο σώμα, με θυμιατά και λαμπάδες, με ευλάβεια και προσοχή, το οδηγούν σε έναν τάφο στο Χριστιανικό κοιμητήριο, το ενα-ποθέτουν στη μάνα γη.

Θείο όραμα

Ο γέροντας ιερέας που κάθε Σάββατο άκουγε τον πόνο και τα βασανιστήριά του και του έδινε, τον κοινωνούσε τα Άχραντα Μυστήρια, είδε στον ύπνο του τον Όσιο Ιωάννη τον Νοέμβριο του 1733. Του είπε ο Όσιος πως το σώμα του έχει μεί-νει με τη χάρη του Θεού μέσα στον τάφο ακέραιο, ολόκληρο, αδιάφθορο, όπως το έβαλαν στον τάφο πριν 3 1/2 χρόνια. Να το βγάλουν και θα είναι μαζί τους ως ευλογία Θεού στους αιώνες. Μετά τους δισταγμούς του ιερέα, κατά θεία παραχώρηση, ένα ουράνιο φως φωτίζει τον τάφο του Οσίου σαν πύρινος στύλος. Οι Χριστιανοί άνοιξαν τον τάφο και ω του θαύματος! Το σώμα του Οσίου βρέ-θηκε ακέραιο, αδιάφθορο και μυρωμένο με αυτή τη θεία ευωδία που συνεχίζει να έχει μέχρι σήμερα. Με πνευματική ευφροσύνη και ευλάβεια σήκωσαν, πήραν στην αγκαλιά τους αυτό το θείο δώρο, το ιερό λείψανο και το μετέφεραν στο Ναό που αγρυπνούσε ο Όσιος! Από την ημέρα εκείνη, 273 τώρα χρόνια, μπήκε το ιερό σώμα στη λειτουργική ζωή της Εκκλησίας του Χριστού.

Ο Οσμάν Πασάς καίει το Ιερό Λείψανο

Σε μία εσωτερική διαμάχη και σύρραξη μεταξύ Σουλτάνου και Ιμπραήμ της Αιγύπτου ο απεσταλμένος Πασάς του Σουλτάνου, Οσμάν, καίει το Ιερό Λείψανο για να εκδικηθεί τους Χριστιανούς. Το ιερό σώμα οι Τούρκοι το είδαν να παίρνει κίνηση στη φωτιά. Έντρομοι εγκαταλείπουν το ανίε-ρο έργο τους και φεύγουν. Την άλλη ήμερα μετά την αποχώρηση των Τούρκων οι Χριστιανοί ανασηκώ-νουν τις στάχτες και τα κάρβουνα και βρήκαν σκε-πασμένο ολόκληρο το ιερό σώμα. Δεν είχε πάθει τίποτε, ευλύγιστο και μυρωμένο, του έμεινε μόνο το μαύρισμα από τους καπνούς και το πύρωμα.

Μεταφορά του Ιερού Λειψάνου

Μέσα στη λαίλαπα της καταστροφής οι πρό-σφυγες που έχασαν τα πάντα, δύο χρόνια μετά την καταστροφή στην επίσημη ανταλλαγή των πληθυ-σμών Ελλάδος-Τουρκίας, πήραν το Ιερό Λείψανο, άλλα κειμήλια της Εκκλησίας και λιγοστά προ-σωπικά τους είδη και ξεκίνησαν για το δρόμο της ξενιτειάς. Από την Καισάρεια στη Μερσίνα. Από το λιμάνι της Μερσίνας με το πλοίο «Βασίλειος Δεστούνης» που ναυλώθηκε με έξοδα της οικογένειας Παπαδοπούλου, απόγονοι του οποίου μένουν στην Ελευσίνα, μεταφέρεται στην Χαλκίδα. Παραμένει εκεί ένα χρόνο και το 1925 έφθασε στο σημερινό Νέο Προκόπιο.